

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.311/2019/8.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Fóris Ferenc Gábor ügyvéd (**fél címe 1**)

Az alperesek: I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű

II.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) II. rendű

Az alperesek képviselője:

. Karcsics Ügyvédi Iroda (**fél címe 2** ügyintéző: dr. Karcsics Tamás ügyvéd) I. rendű alperes
képviselőjében

I.rendű alperes neve és törvényes képviselő 2 (**fél címe 3**) II. rendű alperes

képviselőjében

A per tárgya: Szerződés érvénytelensége és hatálytalansága

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

II. és III. Kerületi Bíróság 12.P.23.900/2017/8.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

övrósi Törvényszék 43.Pf.630.005/2019/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 1.080.000 (egymillió-nyolcvanezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. rendű alperes az I. rendű alperes gyermeke.
- [2] Az I. r. alperes 2012. augusztus 9. napján közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amely szerint 2012. december 1-i esedékességgel 39.640.000 forinttal tartozik a felperesnek.
- [3] Az I. r. alperes a 2013. február 8. napján kötött szerződéssel (a továbbiakban: szerződés) holtig tartó haszonélvezeti joga fenntartásával a II. r. alperesnek ajándékozta a **G.** ... hrsz.-ú, lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű, **G., R. M.** u. ... számú ingatlanát (a továbbiakban: az ingatlan). A szerződést a II. r. alperes képviselőjében az I. r. alperes és házastársa írta alá.

- [4] A Fővárosi Törvényszék a 2017. április 11. napján jogerős ítéletében egyetemlegesen kötelezte az I. r. alperest és házastársát a felperes részére 39.640.000 forint és 2012. december 2. napjától esedékes késedelmi kamata, továbbá 3.264.284 forint perköltség megfizetésére azzal, hogy az I. rendű alperes házastársa a követelés kielégítéséért az I. rendű alperessel közös vagyona erejéig felel.
- [5] A felperes kezdeményezésére az I. r. alperessel szemben indult végrehajtás eredménytelen volt.

A kereseti kérelem és az ellenkérelem

- [6] A felperes elsődleges keresetében a szerződés érvénytelenségének; másodlagos keresetében a szerződés vele szembeni hatálytalanságának megállapítását és a II. rendű alperes annak tűrésére kötelezését kérte, hogy az I. rendű alperessel szemben fennálló követelését az ingatlanból kielégíthesse.
- [7] A szerződés érvénytelenségét a jóerkölcsbe ütközésére és arra alapította, hogy a szerződést a II. rendű alperes képviselőjében a vele érdekellentétben álló I. rendű alperes és házastársa írták alá. A szerződés vele szemben azért hatálytalan, mert az I. rendű alperes hozzátartozójával kötött ingyenes szerződés követelése kielégítésének alapját elvonta.
- [8] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult: a II. rendű alperest képviselhették a szülei a szerződéskötéskor, mert nem volt közöttük érdekellentét. A szerződés nem volt fedezetelvonó, mert megkötésekor az I. rendű alperes más, a felperes követelésének fedezetül szolgáló vagyonnal is rendelkezett. Vitatták a rosszhiszeműségük fennállását is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította és megállapította a szerződés felperessel szembeni hatálytalanságát. A II. rendű alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a felperes az I. rendű alperessel szemben fennálló 39.640.000 forint és 2012. december 2. napjától esedékes késedelmi kamata, továbbá 3.645.284 forint perköltségből álló követelését az ingatlanból kielégítse. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 1.333.800 forint perköltség megfizetésére. Döntését a szerződéskötéskor hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (2) bekezdésére, 203. § (1) és (2) bekezdésére, a fedezetelvonó szerződés egyes jogalkalmazási kérdéseiről szóló 1/2011. (VI.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 10. pontjára, továbbá a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 87. § (1) bekezdésére alapította.
- [10] A szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet azért utasította el, mert a felperes a jóerkölcsbe ütközés alapjaként csak a fedezetelvonó jellegre hivatkozott, ami a PK vélemény 10. pontja értelmében nem érvénytelenségi ok. A szerződés nem ütközik a Csjt. 87.§ (1) bekezdésbe sem: nem állt fenn érdekellentét az I. rendű alperes mint ajándékozó szülő és a II. rendű alperes mint megajándékozott kiskorú gyermek között.
- [11] A szerződés megkötésekor a felperesnek az I. r. alperessel szemben követelése állt fenn, a végrehajtás eredménytelen voltát I. r. alperes maga sem vitatta, a szerződésből a II. r. alperesre ingyenes előny származott. Közömbös ezért, hogy a szerződéskötés időpontjában volt-e az I. r. alperesnek egyéb fedezete a tartozás kielégítésére; a szerződés a felperessel szemben hatálytalan.
- [12] Az alperesek fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [13] A felülvizsgálati kérelem nem érintette a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset elutasítását.
- [14] A szerződés hatálytalanságának megállapítása körében a másodfokú bíróság kifejtette: a régi Ptk. 203. §-a és a PK vélemény 3., 4. pontja szerint nem csak azt kellett vizsgálni, hogy a szerződéskötés időpontjában a felperes követelése fennállt-e és a perindításkor már igényállapotba került-e, hanem

azt is, hogy a felperes követelésének kielégítésére az I. rendű alperes egyéb vagyona biztosított-e fedezetet. Megalapozatlanul állították azonban az alperesek, hogy a **B., E.** utca ... számú ingatlan ilyen fedezetet biztosított. Az I. rendű alperes 40.000.000 forint értékű 1/2 tulajdoni hányadát 13.450.000 forint kölcsöntartozás terhelte, tehát tulajdoni hányadának tiszta értéke 26.550.000 forint volt. Ez nem fedezte a felperessel szemben fennálló 39.640.000 forint tőke és kamatai tartozását. A szerződés szerint 15.000.000 forint értékű ingatlan szükséges volt a fedezet biztosításához, annak ajándékozása megvalósította a fedezetelvonást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a régi Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdését, a 225. §-t, a PK véleményt, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 78. § (1) bekezdését és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [16] A jogerős ítélet azért sérti a régi Ptk. 203. § (1), (2) bekezdését és a PK véleményt, mert tévesen állapította meg: a szerződéskötéskor a **B., E.** utca ... számú ingatlannak csak 1/2 tulajdoni hányada szolgálhatott a felperes követelésének kielégítési alapjául. Az ingatlan további 1/2 tulajdoni hányada házastársának tulajdonában állt, akit a bíróság vele együtt egyetemlegesen kötelezett a felperes felé fennálló tartozás megfizetésére. A felperes követelésének kielégítési alapjául ezért a 80.000.000 millió forint értékű, 26.900.000 tartozással terhelt **B., E.** utca ... számú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát kellett volna figyelembe venni. Az 53.100.000 forint tiszta értékű ingatlan pedig fedezte volna a felperessel szemben fennálló 36.640.000 forint tartozást. A szerződés ezért nem volt fedezetelvonó.
- [17] Jogszabálysértő a jogerős ítélet azért is, mert nem vizsgálták az alperesek szerződéskötéskori rosszhiszeműségét.
- [18] A régi Ptk. 225. § azért sérült, mert az első- és másodfokú bíróság nem rendelt ki a perben a kiskorú II. rendű alperes részére ügygondnokot.
- [19] A másodfokú bíróság nem bírálta el az elsőfokú ítélet perköltséget megállapító rendelkezése ellen előterjesztett fellebbezését, ezáltal megsértette a régi Pp. 78. § (1) bekezdését és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdését.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A felperes az első- és másodfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a tartozás nem csak őt, hanem házastársát is terhelte, ezért a tartozás fedezetéül a **B., E.** utca ... számú ingatlan egésze szolgált. A felülvizsgálati eljárásban új tényt nem lehet vizsgálni. Fedezetként pedig kizárólag a kötelezett vagyonát lehet figyelembe venni, harmadik személy (így a kötelezett házastársának) vagyonát nem. A kielégítési alap részleges elvonása is fedezetelvonás.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [22] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt a Kúria az alábbiakra mutat rá: a felülvizsgálat nem az első- és másodfokú eljárás folytatása, nem harmadfokú eljárás, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat.
- [23] A felülvizsgálati eljárás tárgya a régi Pp. 270. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírlata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem - mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó

rendkívüli jogorvoslati eszköz - jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak azon jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt.

- [24] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeit akként határozza meg, hogy annak tartalmaznia kell: a támadott határozat megjelölését, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelmet, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölését, továbbá a jogorvoslati kérelem indokolásának ismertetését.
- [25] A PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.
- [26] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő volta rá történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).
- [27] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el az elsőfokú ítélet perköltséget megállapító rendelkezése ellen előterjesztett fellebbezését. Megsértett jogszabályhelyként a Pp. perköltség viselésének általános szabályait tartalmazó 78. § (1) bekezdését és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendeletet jelölte meg. Az ítélet teljességének követelményét azonban nem ezek a jogszabályok, hanem a régi Pp. 213. § (1) bekezdése tartalmazza: az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre; ami a régi Pp. 239. § utaló szabálya alapján a másodfokú eljárásban azt jelenti: a másodfokú bíróság ítéletében foglalt döntésnek ki kell terjednie a felek valamennyi fellebbezési kérelmére.
- [28] A Kúria a ténylegesen megsértett jogszabályhely megjelölése nélkül még a sérelem megvalósulása esetén sem állapíthatná meg a jogszabály megsértését. A Kúria ezért a jogszabályi feltételek hiányában nem vizsgálta a felperesnek azt a hivatkozását, hogy a másodfokú bíróság nem merítette ki a fellebbezést.
- [29] Csak utal arra a Kúria: az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet perköltséget megállapító rendelkezését a fellebbezési határidő alatt előterjesztett fellebbezésében (13. sorszámú irat) nem is támadta, csak a fellebbezési határidő után, 2019. május 17. napján benyújtott beadványában. A régi Pp. 247. § (2) bekezdés alapján azonban a fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseire nem lehet kiterjeszteni.
- [30] Nem vizsgálta a Kúria a PK vélemény I. rendű alperes által állított megsértését sem. A felülvizsgálati kérelem ugyanis a régi Pp. 270. § (2) bekezdés rendelkezései szerint jogszabálysértésre hivatkozással terjeszthető elő. A PK vélemény pedig az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés alapján nem jogszabály.
- [31] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [32] Az I. rendű alperes megalapozatlanul állította a régi Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdésének megsértését arra hivatkozással, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták a felperes követelése fedezeteként a B.,

E. utca ... számú ingatlan házastársának tulajdonában álló további 1/2 tulajdoni hányadát. A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, amely csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, ami az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. Ennek oka az, hogy a felülvizsgálatnak csak olyan téves jogi álláspont vagy mulasztás lehet az alapja, amely az eljárás korábbi szakaszaiban is a per tárgya volt. Amely kérdéssel a korábban eljáró bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el. (BH 2017.232.)

- [33] Az I. rendű alperes az első- és másodfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a felperessel szemben fennálló tartozásért házastársával egyetemlegesen felel, ezért a szerződéskötéskor a követelés további kielégítési alapjául a **B., E.** utca ... számú ingatlannak nem csak a tulajdonában álló 1/2, hanem a házastársa tulajdoni hányada is figyelembe vehető. Ezt a hivatkozást ezért az eljáró bíróságok nem vizsgálhatták, elbírálásakor jogszabálysértést nem valósíthattak meg.
- [34] Nem eredményezte a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát az sem, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták az I. rendű alperesnek azt az állítását: a szerződéskötéskor nem voltak rosszhiszeműek. A régi Ptk. 203. § (1) bekezdése a kielégítési alap részben vagy egészben elvonása esetén a rosszhiszeműséget és az ingyenességet nem egyidejűleg fennálló (konjunktív), hanem vagylagos feltételként szabja. Az ajándékozásból eredően az ingyenes szerzés - ezáltal az egyik vagylagos feltétel - nyilvánvalóan megvalósult. Nem jogszabálysértő ezért az elsőfokú bíróságnak a másodfokú bíróság által is elfogadott az az érvelése, hogy a felperes további (így a rosszhiszeműség hiányát állító) hivatkozásainak nincs jelentősége, azokat nem kell vizsgálni (elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdés).
- [35] Megalapozatlanul állította az I. rendű alperes a régi Ptk. 225. § megsértését is. A felülvizsgálati kérelem ebben a részében nem volt egyértelmű; a Kúria a felülvizsgálati kérelem és az I. rendű alperes elsőfokú ítélet elleni fellebbezésének egybevetése alapján úgy értelmezte, hogy az I. rendű alperes azért állította a jogerős ítélet jogszabályba ütközését, mert a kiskorú II. rendű alperest az első- és másodfokú eljárásban a vele érdekellentétben álló törvényes képviselője képviselte. Az érdekellentétet az I. rendű alperes álláspontja szerint az eredményezte, hogy a perben vitatott szerződéskötés során is ez a szülő képviselte a gyermeket.
- [36] A régi Ptk. 225. § (1) bekezdése szerint akkor kell eseti gondnokot kirendelni, ha a szülő érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el. Az érdekellentétnek tehát a gyermek és a képviselőre jogosult, törvényes képviselő szülő között kell fennállni. A perben azonban a kiskorú II. rendű alperes és a képviselőt ellátó szülő között nem volt ilyen érdekellentét. Ezt kizárólag az eredményezte volna, ha a szülő érdekében a felperes követelésének a szerződéssel érintett ingatlanból való kielégítése állt volna, ami pedig fel sem merült a perben.
- [37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [39] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint az I. rendű alperes köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, az (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló összegben állapította meg.
- [40] Az I. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint 1.080.000 forint, amelynek

megfizetésére a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes köteles.

Budapest, 2020. április 7.

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: